

הלו^ת ברכות סימן מו

ביאורים ומוספים

יוציא בכר, ורק בברכת התורה יוכל אחר להוציאו ידי חובה.

נומי שעדין לא בירך התורה וושאען את הברכות מהועלות ל תורה ומוכון לעצאת בזה ידי חובה, דעת הגראי"ש אלשיבר (פניני תפלה עמי' א) שירא צורה, ואף אין צורך להודיעוemberך שיכונן להוציאו. אך, הגרא"ח קינטסקי (שיח החדש ברבות יא, ב) כתוב שהחכמו שירא צורה, ולבע או"ע אם אחר בר"י יכול לברכ בעצמו.

שנויות (שם) יזכרפת התורה בצוור, לכל עלה עלה דרבנן משום קבוע האבור, שהרי בברך בשחרירתו⁶.

(ס) וכשלא בורר עדין וקראוו עלות תורה, בתה לקמן (ס) קלט שיבוך אחר בר רק לעסוק בדברי תורה וההעב נא, ולא סיסק לב.

(משנ"ב ס' ק ב) שלא למלמד עד שיברך⁷).

(6) ולגבי אמורית פסוקים דרך תחנונים לפני ברכת התורה, כתוב לעיל (ס"י מו ס' ק ב) שאף שנחלה בו הושׁע והרמ"א לעיל (שם ס' ט), מ"מ המנהג לברך תחילת ברכות התורה.

(7) וכשאינו יכול לברך מהמת שהוא אנט, או שמסופק אם מותר לו לברך ראה מה שהרנו לשלל העז²⁸.

(מישנ"ב שם) קלפן הוזאה על שבחר בנו ונמנן לנו כל' חמדתוא⁽⁸⁾.
 (8) שכן ברכת 'אשר בחר' הרוי היא ברכות הודאה ושבח, אבל ברכות
 אשר קדשוינו כתבו החוי אדם (כלל ט ס"א) והפני יהושע (ברכות
 א"א, ב"ה בגמ') שהוא ברכות המצוות. והלבוש כתוב (ס"ז) שבלימוד
 התורה שהמצאה והנהנה אין אחת, הברכות דין גם ברכות ההנני
 צעריך ברכה לפניו הלימוד ולאחריו, וברכות 'אשר בחר בנו' היא
 ברכה ראשונה לפני הלימוד, ואילו ברכות 'עלשם' היא ברכה
 אחרונה על הלימוד של אתמול, שהרי לא יכול היה לברך קודם
 ההשינה [שהרי מהוויב לעסוק בתורה עד שישתקע בשינה].
 והגראי⁽⁹⁾ מבריסק (חידושיו על הרמב"ם פ"א מוהל' ברכות הט"ז)
 כתוב בשם הגרא"ח, שאין ברכות התורה ברכה על קיום המצוות, אלא
 הוא דין בפני עצמו שתורה צעריכה ברכה ונלמד מפסוק (ונפקא
 מיניה אין צעריך עמידה ברכות המצוות, וכן נשים חייבות בה,
 רוראה עד להלן ביביה ל"ס' ד"ה נשים מה שכתבנו בזה].

לרבנן שבדבב בבל ליריד. למראה בסיני צרען לבך גם עליהם. ובכך החיים (ס' ק) כתוב שהחיוויל בברך הוא דוקא במספרים שמספריהם את דיני התורה, מה שאனין כן אלו שאין עיקרים לדיניהם ההלכות, או כיון שהכל ניתן העורק השלהון (ס"ח) אם עיריך לבך קודם הלימוד בהם, שיתכן ולגבי לימודי אגדה כמודש רבה ולימוד חכמת הקבלה, הסתפקה קהקה מחבר כס"מ מודה בזיה, אלא דסבירנא לה דזהו בכל מקרא(ט).

בניהם אומרים משנה או גמרא ואינו מבין מה שאומר, כתוב לך פון (ס"י נ' ס"ק ב') שאיןו נקרא ל'ימוד, וראה מה שכתבנו שם.

ההולמוד ספר ודקדוק שנוצר ללימוד התורה ונעשה על ידי צדיקים, כתוב בשווית שלמת חיים (ס"י ט' טנו) שצעריך לברך, שהוא בכלל

11) המשג'ב ס"ק ח).
10) קדרהו לאן בדרכו דמי⁽¹⁰⁾).
והשמע דברי תורה, לא הוחבר במשג'ב האם ציריך לביר.

[משנה ב ס"ק לג]

"אֲפָה הַוָּעֶד שְׁלָא נִכְרָא הַעוֹלָם" (46).

(46) והם חותמים ברכה זו בשם, הטר כתוב שיש להחותם בה בשם
והובי" (ד"ה ואניהם) כתוב שהוא מהולך ראשונים. אמנם, לעניין מנתן
אמירת מטהואה ברכות, כתוב הב"י (סוף ד"ה דתניתא) שלסוברים
שברכות התהווות הן שמי ברכות, יש להוסיף למינן הברכות גם
ברכה זו, ודעת הגר"א (מעשה רב>About י"א) וכן דעת החוזו"א (דיניהם
והנהגות פ"א ס"י) שיש להחותם בה בשם. מאיידר, המקור חיים (ס"ח
ד"ה וברכת) והסדר הוטם (פירוש לעולם והא) והמור קציעה (ד"ה
ובענין החומרה) כתבו שאין להחותם בה בשם, וכן הקף החיים (ס"י

בוח ס'ק א) כבב שלדעת האריי זל אין להחוטם בה בשם.
ובאופן שמשופך אם בירוק ברכה זו, ביקש החזו"א (שם ס"ר א') מאחר
שיזוציאו אותו ידי חובה, וביקש ממנה שיתחיל מוחילה ל'עלום
זהא אדם', ביתו שללא היה גברור לו מהיבין מוחילה הברכה.

ואם לא בירך ז' קודם התפילה, הובא בשם החפץ חיים
(מעורר ישנים, פרידמן, עמ' קסב) שאחרי התפילה לא יברך,
והסתיף שיש שיבארו שכנות החפץ חיים הייתה שיאמנתו אחריו
התפילה אך לא יהתום בה שם, בין הורה הגרי' קמנצקי (אמת
ליעקב הע' 15).

ואנו שחשתיימה איננו לאהר זמן קריית שמע, כתוב הפתח תשבה (יוד' סי' שמא ס'ק) וזה בשם שת' זכרון יצחק (ס' ו') שלא יאמר ברכה זו, כיון שבכח זה שיוכת לקריית שמע שאנו מקדשים בקריית שמע את שמך רבבים, ובכאן הרי קוריאת שמע רק בקורס תורה.

סימן מז

קדיני ברכת התורה

[משנ"ב ס"ק א]
ומכל מקום פיוון
(בננו²)

1) וביום שיש בו קריית התורה, כתב העורך השלחן (ס"ז) שיראה לעלות ל תורה וופטור ספיקו.

2) ואך שלגבי המסתפק אם בירך ברכת המזון, כתוב לקמן (ס"י קפ"ד ח"ב ג') שאברהם והברך הבנויות אברול' ואברהם בה אדרבאון. בהר שילא'

שׁוֹעַג יְשִׁיבָה בְּבֵית־חֲבָרִים בְּפִזְבָּעָה שֶׁאָזְקֵן מִזְבְּחָן כִּי־שָׁלָךְ יְלִלוֹן בָּה, כַּתֵּב בְּשׁוֹעַג אַגְּרוֹנָה מִשְׁאָה (אוֹרְבָּה סִי' ג') שְׁלֹגִי שְׂתִּי הַבְּרֹכֹת שְׁלָמָה בְּרֹכַת הַתּוֹרָה אֵין לְחוֹשׁ לְלִלוֹל אֶם יְבָרֵךְ רַק אֶחָת מִזְבֵּחַ. וְהַטָּעַם, שְׁוֹנְגָה עַנְינָן שֶׁשְׁתִּי בְּרֹכֹת אֶלְלָה, שְׁהָרִי אֶחָת הִיא בְּרֹכַת שְׁבָח וְהַזְּדָאָה, הַאֲחֹתָה הַיא בְּרֹכַת הַמִּצְוֹת, לְבָנָן אֵין לְחוֹשׁ לְלִלוֹל, כְּמוֹ שְׁאַין חֻשְׁבִים בְּשִׁמְדָמָן סְפָק בְּשַׁתִּי מִצְוֹת אֶחָת שְׁהָאֲחֹתָה מִדְאֲוִירִיתָה הַאֲחֹתָה מִדְרָבָנָן שְׁמַסְפָּק יְקִים רַק אֶת הַמִּצְוֹת דָּאוּרִיתָה, מָה שְׁאַין כִּן בְּרֹכַת הַמּוֹן שְׁבָרְכַת הַטּוֹב הַדָּמִיטִיבָה הִיא מְאוֹרָה עַנְינָן שֶׁל שְׁלַשׁ הַבְּרֹכֹת הַאֲשֶׁרֶת, וְאֵם לָא

[משנ"ב שם]
הברכה ראשונים הכל הימה הרמב"ז⁽³⁾.

3) שכתב (ספר המצוות שבחת העשין עשה טו) שכמו שנצעתוינו בברכה אחר כל אכילה, כן נצעתוינו להוזרת לשם יתברך בכל עת

או שיכנן לכתחילה בברכת 'אקה רכה' לפטר⁴.
 ו/orהרצה לצאת ידי חותם ברכת התורה כשבועה ברכת אהבה
 רבבה מאנח בטהרת טהרה' בניבסקי (אש'ישראל פ'ז הע' לא) שאין

הלו^את פרכזת סימן מו

אנו דיני ברפת התורה, ובו י"ד סעיפים:

א א' ברכבת התורה ציריך לברך בין למקרא בין למשנה בין קדושים פ"א ב' ברכות י"א ג' למרא: הaga (ב) בין לברך (ב) מאי: ב' ציריך לברך בין למקרא בין למשנה בין למרא: הaga (ב) בין למךש (טו): ג' (ד) *הפטות (ג) בדרבייתוֹתָה *אף-על-פי שאיןו קורא, ציריך ג' קדריא ד' בגורן חומפוט בפרק ג' ברכות ברכות

שערית תשובה

(ג) לזרע. אם ברפת כתונה קראונתית חטב בשם הפטיסים דריי מיראראטה, ובנפקה מנה שמי
ח"א סי' א, ופרק"ח חטב בשם הפטיסים דריי מיראראטה, ובנפקה מנה שמי
נשפק אם ברך אם לאו חזר וברך כל הפטיסות עזיז לדלא מילא מילאינו איא איא
ברכה א, יידארכן. ניעין כס' אללו ריבקה, הפטיסת שיפור קומ ברכות כתונה:
(ד) ב"ת. ווילא בכוכב סדרם לעצמו דורך למודו ובכין מה שהוא כותב, אבל
סoper שעתפק ספר ואינו מבקש ללבין מה שהוא כותב איז זברה, וזה הה אם
כותב אגדער אלולמים איז שוכבת איז קוסטס איז זברה, מ"א ו"ז: (ד) לברך.
עכבה"ט. ולענן מבאר לדענן בה"ת איז שילפֶר מד וופשייא דהוורדי"ת עכ"ל לא
מקרוי הפטיס, ואפשר גנטו שאמ לא יוציא מה דת ייד שילפֶר ברכיה של לחש שפה
עיפוי שעעה הוא יישם מורה, שמא נאע איזה ענין שצטריך להפטיס בשיוקה ולענן
של לו להוציא בפה קצת דברתוורה מיד אחר ברכיה. וענן בהקל"ט ח"ב סי' קנט
בפרק הפטיס ואופרים ק"ש קטעה קומ עמדו-הפטיס עיפ"כ קטינימ בה בסמלמי':
[ג] לזרע. עבר"ט. וכן קשא-אברה"ה סי' כד שוחטין ברכות כתונה אוילא, ושם
כמי כה חרב דמי' ננתפק שא אמר ברכות התורה אם לא לא ביך אלא אשר
חדר בנו שזיא בצלחה שביברנות, והה לא קמ"ש שם פר"ז זידארכן.
ודחו רשב ואיז עדץ יבקש לא יחו וברך, והיכא ראה מלשון קומברם' ותקב' שיכל
בכמה יהודא"ש. וענין בבר"ה ואילו פטיסות קומ בפטיסות חזר זברך מ"מ באשה
אע"ז שם דוא ברכותה"ת, אם ספקה איזה חזרה לברך שיטו ע"ש: [ג] לברך.
מכיר הפטיס, ואפשר גנטו שאמ לא יוציא מה דת ייד שילפֶר ברכיה של לחש שפה
של לו להוציא בפה קצת דברתוורה מיד אחר ברכיה. וענן בהקל"ט ח"ב סי' קנט
עיפוי שעעה הוא יישם מורה, שמא נאע איזה ענין שצטריך להפטיס בשיוקה ולענן

באור הלכה

הזהר לא ברכו ברכת התורה, ולבן לא ברכו שר חכמתם, אלא היהת הדרשה חזקה בעיניים, וכן בן לא הינה. וכן אף אריך לזרע מארך ולתון החזקה על שבחו בנו ונתקן לנו כל קל מגדתו⁸. גם אמරו חז"ל, שאינו זוכה חס ושלום להיות לו בן פלמידי-חכם עבورو זה שאינו נזער בהברכת התורה: **ב** (ג) בין לברך. ותchapר (ג) גם-בן מורה בנו, אלא סובינרא לה דהוה באבל מקנא⁹: **ג** (ד) הכתוב. סובינרא לה דכתייה עריף מגנאהו, והטעים יש אומרים משום (ד) עצבד מעשה, ויש עומדים. (א) דזרך נכוחה להוציאיא הבות מפיו בשעת הכתיבה. וכך ברכות ספרדים לעצמו דורך למודו ובין מה שהוא כותב, אבל (א) סופר הפעתיק ואינו מבקש להזכיר אין אריך לברך דאין זה למוד, וכל-שכן אם יותב איזה פסוק באגדת קרשות לדבר חחות אין אריך לברך, כיון שאינו מתחנן למדוד. ולבסוף משעה (א) הספרינו האקורדים שלא לסמק על דעת המחבר לברך על פט绮ה לבירה בכל גני, שהרי מפל מקום אין ריק מפרק בדרורי תורה, אלא ראיו לכל כומר בדרורי תורה שייצא מפיו קצת מכות, להצעל מברכה לבטה. אם אין אומר פסוק ברכת כתנים או ברכת דלאו דבראים אמר ברכתה כמו שונגן: **ד** (ה) אין אריך. דההדור לאו דדברו דמי¹⁰. ולפי זה יש לזרע לאוthon (ס) הולמים ביעין מותק בספר שיזירו להוציאיא קצת דברי תורה בפה אמר מברכה, אם אין אומר פסוק ברכת כתנים או שר דברי תורה אמר ברכתה כמו שונגן: **(ו)** דבכל וכו'. הנה, ודקא לפסק דין בין בעליך-דיןן, אבל למדן דין בספר ביל טעם, מברך, דלא ברע מפרק [מטה-יהודא בס' זה]: **(ז)** לפסק. שהטעים שהוא עקר פרידן אין אלא מתרור בלטו. וזה"א באחרו חולק על זה וסובינרא לה דלא

שער הצעיר

(ה) וכן קבב פרי תרש וטמיינדים וזרק-טמיינדים: (כ) שאגנת-אריה וזרק-טמיינדים: (א) פלמידי ריבנו יונה וטמיינדים: (ו) אפקטונינים: